

דנ"פ 8886/20 - יונתן ליטוין נגד מדינת ישראל, פלוני

בבית המשפט העליון

דנ"פ 8886/20

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

המבקש: יונתן ליטוין

נגד

המשיבים: 1. מדינת ישראל
2. פלוני

בקשה לקיום דיון נוסף בפסק דינו של בית המשפט
העליון מיום 3.12.2020 בע"פ 2947/19 ובע"פ
3037/19 אשר ניתן על ידי כבוד השופטים ע' ברון, י'
אלרון וע' גרוסקופף

בשם המבקש: עו"ד אלי כץ

החלטה

זוהי בקשה לקיום דיון נוסף בפסק דינו של בית המשפט (השופטים ע' ברון, י' אלרון וע' גרוסקופף)
מיום 3.12.2020 בע"פ 2947/19 ובע"פ 3037/19 (להלן: פסקהדין) שבו נדחו ערעור המבקש על הרשעתו בעבירה
של חבלה בכוונה מחמירה בצוותא, וערעורי המבקש והמשיבה 1 (להלן: המדינה) על גזר הדין.

רקעות מציתה הליכים הקודמים

1. ביום 16.2.2016 הוגש נגד המבקש כתב אישום במסגרתו יוחסה לו עבירה של חבלה בכוונה מחמירה כלפי המשיב 2, לפי סעיפים 329(א)(1) ו-29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). הרקע לכתב האישום היה תחרות עסקית בין המבקש, וטרינר במקצועו, ובין המשיב 2, גם הוא וטרינר, אשר פתח מרפאה וטרינרית בסמוך למרפאת המבקש שנהנתה במשך עשרים שנה מבלעדיות בעיר בית שמש. כעולה מפסק הדין, מורת רוחו של המבקש מתחרות עסקית הביאה אותו לדפוס פעולה של אימים והשמצות אותן השמיע המבקש בפני לקוחותיו של המשיב 2. על רקע זה, ולאחר שלקוחותיו של המבקש החלו לעזוב אותו לטובת שירותיו של המשיב 2, פנה המבקש אל חברו, אריה ינקו (להלן: ינקו), וביקש ממנו לפגוע במשיב 2 תמורת 20,000 ש"ח. ינקו נענה להצעה ופנה לאדם אחר כדי שיבצע את התקיפה אך משנענה ינקו בשלילה, הדבר ירד מעל הפרק לזמן מה. בחלוף כשנה וחצי מאז ניסיון זה, פנה המבקש אל ינקו בשנית וביקש ממנו לתקוף את המשיב 2 ולשבור את ידו, על מנת שלא יוכל לעסוק במקצועו כוטרנר ולהתחרות בו. ינקו נעתר גם הפעם לבקשת המבקש ופנה לשלושה נוספים (להלן ביחד: התוקפים) על מנת שייסעו לו בביצוע התקיפה.

2. ביום 25.11.2015 בשעות הלילה המאוחרות, התקשרו התוקפים אל המשיב 2 וביקשו כי יסייע להם לטפל בכלב פצוע שנמצא באצטדיון נטוש סמוך לעיר בית שמש. המשיב 2 נענה והגיע לאצטדיון, שם המתינו לו התוקפים כשהם חבושים במסכות ובכפפות, היכו אותו נמרצות בכל חלקי גופו, וגרמו לו שברים שבגינם אושפז בבית החולים למשך שבוע ואף נאלץ לעבור ניתוח בידו השמאלית. התוקפים הורשעו על מעשיהם בכתבי אישום נפרדים שהוגשו נגדם, ואילו עם ינקו נחתם הסכם עד מדינה וכתב האישום שהוגש נגדו נמחק.

3. בית המשפט המחוזי הרשיע את המבקש בעבירה שיוחסה לו בכתב האישום, בין היתר, על בסיס עדותו של ינקו שנמצאה אמינה, סדורה ועקבית. בית המשפט קמא קבע כי עדותו של ינקו השתלבה היטב במארג הראיות הכולל וכי היא נתמכת בתוספות ראייתיות למכביר העולות כדי סיוע לעדות. בית המשפט קמא ציין כי אף שחלק מחקירות ינקו לא תועדו באופן חזותי בשלב שקדם להסכמתו לשמש עד מדינה, אין בכך כדי להקים חשש שחוקרי המשטרה הביאו את ינקו למסור עדות שקר ביחס למבקש. זאת, לנוכח קיומן של ראיות רבות עצמאיות אחרות שתמכו בעדותו של ינקו. בהקשר זה קבע בית המשפט המחוזי, בהתבסס על העדויות וחומר הראיות שהונחו בפניו, כי הוכח שהמבקש שילם מכרטיס האשראי שלו על טיסה שהזמין ינקו לאמסטרדם כדי להימלט מהארץ ושוחח בעצמו עם חברת נסיעות לצורך הזמנת כרטיס הטיסה; כי הוא הבטיח לינקו שימצא דרך להעביר לו כספים לאירופה על מנת שיוכל להגיע למקום מגוריו בקנדה; כי הוא שילם את שכר טרחת עורך דינו של ינקו לאחר מעצרו ואף התעדכן מעורך הדין על אודות מצבו המשפטי. עוד קבע בית המשפט קמא שאמירת המבקש בפני חוקרי המשטרה כי כשנדע לו שנעצר חשוד בתקיפת המשיב 2 בשדה התעופה הוא הבין מיד שמדובר בינקו, עולה כמעט כדי הודאת בעל דין המצביעה על מודעות מצדו של המבקש למעורבותו של ינקו בתקיפת המשיב 2.

4. בניגוד לעדות ינקו שנמצאה מהימנה, בית המשפט קמא דחה את גרסת המבקש בעדותו לפיה סייע לינקו במצוקתו בשל מערכת היחסים הקרובה ביניהם מבלי שהייתה לו מעורבות כלשהי בביצוע תקיפת המשיב 2. טענתו הנוספת של המבקש לפיה סייע לינקו בשל חששו ממנו נדחתה אף היא תוך שנקבע כי מדובר בטענה כבושה שלא בא זכרה בהודעותיו של המבקש במשטרה או בחקירתו הראשית בבית המשפט והיא אף נסתרת מתיאור מערכת היחסים הכוללת בינו ובין המשיב 2. בנוסף, נקבע כי המניעים שעמדו בבסיס ביצוע התקיפה הם התחרות העסקית ואיבתו ארוכת השנים של המבקש כלפי המשיב 2 וכי מניעים אלו, אשר עלו מדברי המבקש עצמו, יכולים לשמש חיזוק נוסף למעורבותו בתקיפה.

5. בגזר הדין נקבע כי לנוכח העובדה שהעבירה בוצעה בצוותא, עם יתר התוקפים שאליהם פנה ינקו, יש להעמיד את מתחם הענישה בהתאם לזה שנקבע ביחס לתוקפים בהליך שהתנהל בעניינם. לפיכך, עונשו של המבקש נגזר ל-7 שנות מאסר בפועל; 12 חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים לבל יעבור עבירה נוספת לפי סעיף 329 לחוק

העונשין; פיצוי כספי למשיב 2 בסך 250,000 ש"ח וקנס בסך 25,000 ש"ח.

6. על פסק דינו של בית המשפט המחוזי הגיש המבקש את הערעור מושא הבקשה שלפניי, ובו הלן על האופן שבית המשפט קמא העריך את עדות ינקו ואת התוספות הראייתיות שנלוו לה. לטענתו, לפני שינקו מסר את עדותו המפלילה ביחס למבקש, ינקו העיד בפני חוקרי המשטרה בחמש הזדמנויות שונות לפחות, מבלי שחקירות אלו תועדו באופן חזותי וחלקן אף לא תועדו כלל. בנסיבות אלו, ובשים לב לכך שגרסאותיו הקודמות של ינקו נסתרות, כך לשיטת המבקש, על ידי הראיות האובייקטיביות בתיק, נטען כי לא היה מקום להרשיעו. המבקש טען בהקשר זה, בין היתר, כי גרסת ינקו כפי שתועדה בזיכרון הדברים המשטרתי מיום 27.1.2016 אינה תואמת את עדותו בבית המשפט; כי עדות ינקו לפיה המבקש חיפש מידע על אודות המשיב 2 במרשתת באמצעות המחשבים שברשותו מנוגדת לממצאים שעלו מחיפושים שנערכו במחשבו האישי והמשרדי; וכי המשטרה "העלימה" ראיות שונות ובהן התיעוד הקולי משיחתו של ינקו עם אדם אחר ממנה עלה כי ינקו ביקש ממנו לפגוע באדם אחר ולא במשיב 2. על כך הוסיף המבקש כי לעדותו של ינקו לא נמצא כל סיוע ראייתי שיתמוך בסוגייה המרכזית שעמדה במחלוקת ועניינה בשאלה האם המבקש הוא זה שביקש מינקו לתקוף את המשיב 2. עוד השיג המבקש על המניעים שיוחסו לו באשר לביצוע התקיפה וציין כי עסקיו כלל לא נפגעו מאז שפתח המשיב 2 את עסקו בצמוד אליו, וכי לאורך כל שנות היכרותו עם ינקו, הוא סייע לינקו שהסתבר באופן עקבי ומשכך אין לראות בעובדה שרכש עבורו כרטיס טיסה על מנת להימלט מחקירת המשטרה או בנכונותו לשלם את שכר טרחת עורך דינו של ינקו, משום ראיות הקושרות אותו עם הזמנת התקיפה של המשיב 2.

7. בית המשפט העליון דחה, פה אחד, את ערעור המבקש. נקבע כי בנסיבות המקרה דנן אין בטענות המבקש כדי להצדיק התערבות במסקנת בית המשפט המחוזי אשר נתמכה במארג הראיות הכולל ונסמכה על ממצאי עובדה ומהימנות, שביחס אליהם ערכאת הערעור אינה נוהגת להתערב אלא במקרים חריגים ויוצאי דופן שאינם מתקיימים בענייננו.

8. השופט אלרון, אשר כתב את חוות הדעת העיקרית, סקר באריכות את חומר הראיות שהונח בפני בית המשפט קמא ומצא כי אכן היה מקום לקבוע על בסיסו שהמבקש הוא שהזמין את תקיפת המשיב 2 והוא שהגה את דרך ביצוע התקיפה בתמורה לתשלום כספי. בהקשר זה צוין בפסק הדין, כי זמן קצר לאחר התקיפה, ינקו ניסה להשיג את המבקש בטלפון מספר רב של פעמים על מנת לשוחח עמו; כי השניים אוכנו במספר הזדמנויות בסמוך לאחר התקיפה באותו המקום או בקרבה זה לזה; כי לאחר מעצרו של ינקו בשדה התעופה המבקש קיבל הודעת SMS עם כתבה בעניין מעצרו של אדם בחשד כי תקף את המשיב 2; וכי התנהגותו של המבקש לאחר מעצרו של ינקו, שכללה חיפוש מצדו במרשתת על "קשירת קשר מהי" ו"קשירת קשר עונש", אף היא הפלילה אותו במעורבותו במעשיו של ינקו. עוד נקבע בפסק הדין כי התביעה הציגה מערך ראיות שסיבכו את המבקש בידיעה על אודות התקיפה ופרטיה ובנסיון למלט את שלוחו מן הדין, בעוד שההגנה לא הציגה טענות אפשריות כלשהן לפרשנות חלופית לאותן ראיות מפלילות.

בנוסף, השופט אלרון נדרש לטענת המבקש בדבר היעדר תיעוד חזותי של התשאולים שנערכו לינקו בטרם חתימתו על הסכם עד מדינה וציין כי התנהלות חקירתית זו מנוגדת להוראות הדין ולפסיקה שהתפתחה בעניין זה במרוצת השנים. עם זאת, נקבע כי בנסיבות המקרה דנן קיימות ראיות רבות שיש בהן כדי לסייע לעדות ינקו ומשכך, הגם שחקירותיו של ינקו לא תועדו במלואן, לא היה בכך כדי להסב למבקש עיוות דין.

9. אשר לעונש שהושת על המבקש, השופט אלרון מצא כי נסיבות עניינו של המבקש חמורות יותר מאלו של יתר התוקפים, כמי שהיה "הרוח החיה" מאחורי התקיפה. כמו כן צוין כי מסכת האירועים האלימה של תקיפת המשיב 2 הייתה אכזרית במיוחד שכן היא באה על רקע ניצול טוב ליבו ומסירותו של המשיב 2 לעבודתו כוטרניר אשר נכון היה לצאת מביתו באישון לילה על מנת לסייע לחיה פצועה במצוקתה. על רקע זה, ובשים לב לנזקים הרבים שהתקיפה הסבה למשיב 2, הציע השופט אלרון להחמיר בעונשו של המבקש ולהשית עליו 9 שנות מאסר בפועל, חלף 7 השנים שנפסקו לו.

10. השופטים ע' ברון וע' גרוסקופף הצטרפו לחוות דעתו של השופט אלרון בכל הנוגע לדחיית ערעור המבקש על הכרעת הדין, אך חלקו עליו לגבי קבלת ערעור המדינה על גזר הדין. לשיטתם העונש שהוטל על המבקש היה ראוי והלם את חומרת מעשיו ועל כן לא הצדיק התערבות בו.
11. מכאן הבקשה לדיון נוסף, שבה טוען המבקש כי בפסקה הדין נקבעו מספר הלכות חדשות וקשות אשר סותרות הלכות קודמות שיצאו מלפני בית משפט זה.
12. בעיקרו של דבר, המבקש טוען כי בפסק הדין נקבע שניתן להסתמך על עדות של עד מדינה גם כאשר זו הושגה על בסיס תשאולים שלא תועדו באופן חזותי או קולי, וכי ככל שהנאשם לא הוכיח שהיעדר תיעוד החקירות גרם לו עיוות דין, אין נפקות לאופן הפסול שבו נגבתה עדות זו וניתן יהיה להרשיעו. קביעות אלו, לשיטת המבקש, עולות כדי להלכה חדשה המנוגדת להלכה שנקבעה בעניין ע"פ 5386/05 אלחורטי נ' מדינת ישראל (18.5.2006) (להלן: עניין אלחורטי) ולפיה מקום שהתקיימו מחדלי חקירה חמורים אשר ייתכן ויקימו חשש לקיפוח הגנתו של הנאשם, יש לזכותו. עוד טען המבקש כי מפסק הדין "משתמעת הלכה" נוספת לפיה ככל שהערכאה הדיונית מתרשמת לחיוב מעדותו של עד המדינה יהיה ניתן להתגבר על פגמים וקשיים אובייקטיביים שבדקו בעדותו של עד המדינה.
13. לטענת המבקש, הקביעות החדשות שנקבעו בפסק הדין מוקשות שכן הליכים המבוססים על עדות של עד מדינה הם הליכים מיוחדים שבהם נודעת חשיבות יתרה לקיים תיעוד ויזואלי וחזותי של כל מהלך חקירתו של עד המדינה וכי יש הכרח לוודא כי העדות "נקייה מספקות". נטען כי בענייננו, בית המשפט לא קבע שלולא עדותו של עד המדינה ניתן היה להרשיע את המבקש ואף לא נקבע שלא הייתה השפעה לפגם שבדק באופן גביית עדותו של ינקו על הגנתו של המבקש. עוד טען המבקש כי לא היה באפשרותו לדעת מה אירע בתשאולים הנסתרים שערכה המשטרה לינקו ומכאן שהיה על בית המשפט לפסול את העדות. לבסוף נטען כי משעה שבית המשפט לא בחן את עצמת הפגם שבדק בהתנהלות החקירה ובהשפעה האפשרית של הפגם על הגנת המבקש, ובהינתן שעדותו של עד המדינה נגבתה באופן הנוגד את הוראות החוק והפסיקה, היה על בית המשפט לזכותו.

דיון והכרעה

14. לאחר שעיינתי בפסק הדין ובבקשה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות.
- דיון נוסף הוא הליך חריג ונדיר השמור לאותם מקרים שבהם נפסקה הלכה חדשה העומדת בסתירה להלכה קודמת של בית המשפט העליון, או שמפאת חשיבותה, קשיותה או חידושה ראוי לקיים בה דיון נוסף (סעיף 30(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984; דנ"פ 6875/18 הסנגוריה הציבורית נ' ראדה, פסקה 16 (8.8.2019)). עוד נקבע כי על ההלכה החדשה לגלות את עצמה על פני פסק הדין ולהיות ברורה ומפורשת (דנ"פ 4966/19 קרני נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (8.8.2019)).

תנאים אלו אינם מתקיימים בענייננו.

15. עיון בפסק הדין מעלה כי לא נקבעה בו כל הלכה חדשה ובוודאי שאין למצוא בו כוונה "ברורה ומפורשת" לעשות כן. בית המשפט בחן את עובדות המקרה דנן ואת חומר הראיות שהונח בפניו ובפני הערכאה הדיונית ומצא כי אין מקום להתערב במסקנותיו של בית המשפט המחוזי שנסמכו על ממצאי עובדה ומהימנות. בית המשפט אף עמד במפורש על חשיבותו של התיעוד החזותי של עדי מדינה כמתחייב בחוק והפנה לפסיקה שדנה בעניין זה לאורך השנים, לפיה הפרת חובת התיעוד כשלעצמה אינה מובילה מניה וביה לפסילת העדות, במיוחד מקום שבו לא נפגעה האפשרות לנהל הליך הוגן, כבענייננו (פסקה 20 לחוות דעתו של השופט אלרון וחוות דעתו של השופט גרוסקופף). משמצא בית

המשפט כי קיימות ראיות נפרדות התומכות ומבססות את עדותו של עד המדינה וכי הן מסירות ספק ביחס לאשמתו של המבקש, נקבע כי לא היה במחדל החקירה המשטרית כדי להטות את הכף לעבר זיכוי המבקש. קביעות אלו בפסק הדין, אשר התבססו על נסיבות המקרה הפרטניות של המבקש ועל חומר הראיות הקונקרטי, עולות בקנה אחד עם הפסיקה שאליה הפנה בית המשפט בפסק הדין ואף עם עניין אלחורטישאליו הפנה המבקש עצמו, ואין בהן משום חידוש הלכה.

16. טענת המבקש כי מפסק הדין "משתמעת הלכה" ולפיה התרשמות חיובית של הערכאה הדיונית מעדותו של עד המדינה יכולה לגבור על קשיים אובייקטיבים בעדות - אף היא דינה להידחות. מפסק הדין לא משתמעת קביעה כאמור, וממילא הצדקה לקיים דיון נוסף אינה יכולה להתבסס על "הלכה משתמעת" אלא רק על הלכה ברורה ומפורשת שקבע בית המשפט במודע ובכוונת מכוון (ראו, מני רבים: דנ"מ 2229/20 ברגנ'הועדה המקומית לתכנון ולבניה ראשון לציון, פסקה 16 (30.12.2020); דנ"א 4804/02 רביזדה נ' גולדמן (19.8.2002)).

17. אשר על כן, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ח' בשבט התשפ"א (21.1.2021).

ה נ ש י א ה